

بیماران استاندارد شده:

استفاده از بیماران استاندارد شده برای اولین بار از ۴۰ سال پیش در ارزشیابی صلاحیت بالینی دانشجویان پزشکی معرفی گردید. بیمار استاندارد شده شخصی است که آموزش دیده است تا بتواند نقش بیمار را در اجرای برنامه آموزشی و ارزشیابی دانشجویان ایفا نماید. معمولاً از بیماران استاندارد شده برای آموزش و ارزشیابی مهارت های اخذ شرح حال، معاینات بالینی، آموزش بیمار و مهارت های ارتباطی، ارائه مشاوره و یا ترکیبی از این مهارت ها استفاده می شود.

استفاده همزمان از ابزار بالینی تکمیلی مانند عکس های رادیوگرافی، نوار قلب و نتایج آزمایشگاهی، آموزش و ارزشیابی طیف وسیع تری از مهارت های بالینی را میسر می سازد.

مزیت مهم آموزش و ارزشیابی با بیماران استاندارد شده، بیمار محوری و امکان مشاهده مستقیم می باشد. علاوه بر آن فراگیران در شرایط مشابه تری مورد ارزیابی قرار می گیرند و تناسب مواجهه بالینی و محتوای آموزشی قابل کنترل می باشد. محدودیت اساسی ارزشیابی به وسیله بیمار استاندارد شده، محدودیت نیروی انسانی و صرف هزینه بالای آن می باشد.

با توجه به محدودیت های ذکر شده پیرامون روش های مختلف سنجش، ضرورت دارد بررسی توانائی فراگیران با ترکیب روش ها و ابزار مختلف، صورت گیرد.

انجام این اقدام می تواند به دو صورت برنامه ریزی شود. در مدل اول توانائی فراگیر با برگزاری چندین آزمون متنوع اما مستقل مثل نمره دهی کلی، مشاهده مستقیم عملکرد، ارزیابی چند منبعی (۳۶۰ درجه)، بررسی های موارد بیماری در آزمون های کوچک، کارپوشه و غیره، مورد بررسی قرار خواهد گرفت. بدون تردید به کارگیری توأم این روش ها، بسیار مفید و با ارزش بوده و اطلاعات خوبی را پیرامون توانائی مهارتی در حیطه های مختلف ارائه می دهند. علیرغم فواید ذکر شده با توجه به تفاوت شرایط سنجش از نظر بیمار یا مهارت مورد ارزیابی، موقعیت فیزیکی و تغییرات روحی- روانی افراد که همگی بر نحوه سنجش تأثیر دارند، نتایج از پایائی کافی برخوردار نمی باشند. علاوه بر آن به دلیل تعداد زیاد دانشجوی، تکرار آزمون های مختلف به سختی امکان پذیر می شود. این امر نه تنها موضوع مقایسه فراگیران را از نظر توانائی نسبی مخدوش می نماید، بلکه از روائی خوبی نیز برخوردار نمی باشد.

مدل دوم به صورت برگزاری آزمونی است که بتواند در یک مقطع و به طور همزمان، با ترکیب مدل های مختلف روائی سنجش را تأمین نموده و با ایجاد شرایط نسبتاً یکسان برای کلیه فراگیران، بر پایائی آزمون بیافزاید. این مدل سنجش با آزمون عینی و ساختارمند بالینی (آسکی) امکان پذیر می باشد. در این روش می توان با ترکیب متدهای مختلف ارزشیابی، معایب ذکر شده در بالا را به حد قابل توجهی کاهش داد. در ارزیابی آسکی، امکان افزایش تنوع اهداف آموزشی مورد سنجش، وجود دارد که این موجب

افزایش روایی آزمون می شود. در بخش آتی به بحث پیرامون چرایی استفاده از آزمون آسکی پرداخته و سپس چگونگی استفاده از این روش سنجش را در بررسی احراز توانمندی دانشجویان پزشکی بیان خواهیم نمود.